

Test uw kennis van de rechtspraak (de Jetten-Wilders-test)

Posted on 22 februari 2020 by Paul Ruijs

Wij leven in een rechtstaat. Tot vervelends toe hoor je rechters, advocaten, politici, interviewers, hoogleraren en dergelijke dit beweren, om aan te geven dat we in Nederland de zaakjes qua machtscheiding, onafhankelijke rechtspraak en conflictoplossing goed op orde hebben. In ieder geval veel beter dan in het buitenland, vooral daar waar palmbomen groeien. Maar klopt dat beeld wel? Waarop baseren we die mening en het gevoel dat onze rechtstaat zo superieur is?

Toets daarom aan de hand van 10 vragen en/of beweringen en één bonusvraag uw kennis van de rechtspraak. Geef steeds het volgens u meest toepasselijke alternatief aan. Na de laatste vraag staan de juiste antwoorden waaraan 100 punten zijn gekoppeld. De bonusvraag levert 20 punten op, die u aan de uitslag mag toevoegen. Aan de hand van uw 'score' kunt u zien hoe dichtbij of veraf u van Rob Jetten staat.

De casuïstiek en vragen hebben betrekking op een periode van 25 jaar en zijn ontleend aan de praktijken van de weledelgestrenge dames en heren magistraten

en advocaten die de Nederlandse rechtsstaat dagelijks inhoud geven. Functionarissen die ooit een ambtseed hebben afgelegd waarin woorden als betrouwbaar, zonder aanzien des persoons, nauwgezet en rechtvaardig prominent voorkomen.

Maar omdat juristen in toga slecht tegen kritiek kunnen als je ze een spiegel voorhoudt en meteen klaar staan met dagvaardingen wegens smaad en laster, zijn de namen, rug- en rolnummers weggelaten. Desgewenst kunnen die op verzoek vertrouwelijk bekend gemaakt worden hoewel deze anonimiteit als bijkomend voordeel heeft dat u moet kiezen 'zonder aanzien des persoons'. Bovendien – de namen blijken in de praktijk inwisselbaar te zijn.

1 Onafhankelijkheid en onpartijdigheid

De meeste mensen denken dat Nederlandse rechters en officieren van justitie verstandige, wijze, integere en verantwoordelijke ambtenaren zijn met een beschaafd hoog D66 gehalte en zeker geen sympathisant van de PVV of FVD. Maar iedereen begrijpt dat magistraten hun bestaansrecht ontleen aan de onafhankelijkheid, de onpartijdigheid en onbevangenheid waarmee ze over zaken oordelen. Professioneel gezien is een partijdige magistraat qua uitkomst dan ook erger dan een dronken piloot omdat het bij die laatste niet per se verkeerd hoeft af te lopen. Wat is het juiste alternatief?

A) In 2014 kwam een **strengere wet met zware sancties** tot stand als blijkt dat rechters en plaatsvervangend rechters toch een zaak hebben behandeld van onder andere familieleden, (oud)kantoorgenoten en/of organisaties waar ze een nevenfunctie vervullen.

B) In 2014 werd **een leidraad** ingevoerd die onder andere aangaf dat rechters ervoor dienen te zorgen dat ze geen zaken behandelen waarbij familieleden, oud-kantoorgenoten en dergelijke partij zijn. Dat kwam namelijk regelmatig voor zoals die rechter die (in 2004) een zaak behandelde waarbij het bedrijf van z'n broer betrokken was.

2 Opleiding

Iemand die rechter wil worden moet – afhankelijk van zijn werkervaring – na een strenge selectie doorgaans enkele jaren de rechtersopleiding volgen. Dan ben je blijkbaar pas professioneel genoeg om als rechter te kunnen functioneren. Maar het

kan ook anders. Met de juiste aanbevelingen en relaties kun je als bedrijfsjurist of advocaat ook zonder zo'n opleiding voor plaatsvervangend rechter 'spelen' en daarna alsnog full time rechter worden. Het is zelfs mogelijk gebleken om als advocaat zonder enige ervaring als rechter benoemd te worden tot lid van de Hoge Raad.

A) juist **B)** onjuist

3 Corruptie en omkoping

Welke stelling is juist?

A) Rechters zijn ook maar gewone mensen. Net als elders in de samenleving overtreden ook rechters wetten en komt ook binnen de rechterlijke macht corruptie (omkoping) voor. Maar dat wordt in Nederland nooit vervolgd of naar buiten gebracht.

B) Rechters zijn weliswaar ook gewone mensen die wel eens fouten maken maar in tegentelling tot de politie, de douane, de politiek en dergelijke komt er binnen de rechterlijke macht geen corruptie voor. Daarop worden rechters geselecteerd en het blijkt ook wel uit de feiten omdat er nog nooit een Nederlandse rechter voor omkoping is veroordeeld.

4 Gezag van de rechter

In een rechtsstaat met een scheiding der machten gelden wetten en rechterlijke uitspraken ook voor de overheid. In Nederland is het dan ook ondenkbaar dat een minister van justitie geen boodschap heeft aan een uitspraak van de Hoge Raad en daar dwars tegenin gaat.

A) juist **B)** onjuist

5 Zwart geld

Een bekende strafadvocaat wilde tijdens de opname van een tv-programma met publiek niet ingaan op de vraag hoe hij door zijn klanten betaald werd. Die weigering had de redactie blijkbaar voorzien. De advocaat werd geconfronteerd met een eerder gemaakte opname waarin 2 oud-klanten vertelden wanneer ze – naast de toevoeging – een enveloppe met geld moesten klaarleggen. Daarmee werd bevestigd wat iedereen eigenlijk al wist. De advocaat in kwestie intimideerde de

eindredacteur indien deze opname zou worden uitgezonden.

A) de publieke omroep laat zich niet intimideren en heeft de passage gewoon uitgezonden;

B) de passage werd nooit uitgezonden en de advocaat is nog regelmatig te gast in allerlei TV programma's.

6 Partijdigheid

In een civiele procedure stuurt de kortgedingrechter zijn uitspraak eerst in concept naar de advocaat (tevens plaatsvervangend rechter) van de eisende partij. Per abuis stuurt een stagiaire het concept ook aan de andere advocaat die er op deze manier achter komt dat de rechter onder één hoedje speelt met zijn wederpartij. De gedupeerde dient daarover een klacht in bij de president van de betreffende rechtbank.

A) De president van die rechtbank is erg geschrokken, schorst de rechter onmiddellijk en dient een ontslagverzoek in bij de Procureur-Generaal van de Hoge Raad wegens schending ambtseed. Uiteindelijk wordt de rechter discreet met vervroegd pensioen gestuurd.

B) De president intimideert de klager en verwijt hem ernstige stemmingmakerij. De gedupeerde doet aangifte bij de rijksrecherche maar die reageert niet. De advocaat van de gedupeerde adviseert omwille van het verdere verloop van de zaak het er maar bij te laten zitten en niet iedereen tegen zich in het harnas te jagen. Jaren later, als de zaak definitief wordt verloren krijgt de gedupeerde van de landsadvocaat te horen dat hij zijn klacht/claim tegen de rechter/Staat eerder had moeten indienen omdat die nu is verjaard.

7 Verzwegen nevenfuncties

Van rechters mag je verwachten (moet je eisen) dat ze de wet respecteren. Vooral als die speciaal voor hen is bedoeld, zoals de wet die hen vanaf 1/1/1996 verplichtte om hun nevenfuncties bekend te maken. In veel rechtbanken moest de president vele jaren later nog steeds toegeven dat nogal wat rechters, ook na aandringen, niet (al) hun nevenfuncties bekend maakten. (c.q. dat plaatsvervangend rechters geen melding maakten van hun hoofdfunctie zoals advocaat, burgemeester, wetgevingsambtenaar etc.).

Van één rechtbankpresident is echter bekend dat die onlangs een rechter heeft geschorst omdat die tegen zijn uitdrukkelijke wens in, 'In Company'-trainingen gaf aan advocaten, zonder die nevenactiviteiten en -inkomsten bij hem en in het nevenfunctieregister te melden.

A) juist **B)** onjuist

8 Klassenjustitie

Een gerenommeerde technische onderzoeksorganisatie werd ervan beschuldigd dat men zich heeft laten betalen voor een keurmerkonderzoek dat nooit werd uitgevoerd. Pas als een gedupeerde met een rechtszaak dreigt en afgifte van het onderzoeksverslag eist, is men bereid inzage in het rapport te verschaffen indien de eis wordt ingetrokken. Uit de inzage blijkt dat alles aan dit rapport fake was en dat het speciaal voor het inzagemoment in elkaar was gezet.

A) Een aangifte wegens valsheid in geschrifte leidde weliswaar niet tot een strafproces maar wel tot een sepot op voorwaarde dat de gedupeerde schadeloos werd gesteld en alle betrokkenen geheimhouding in acht namen.

B) Na inzage worden de vragen over de ongerijmdheden in het rapport genegeerd en alle contact verbroken. Het proces tot afgifte van dat rapport wordt alsnog doorgezet maar tot in hoger beroep afgewezen.

9 Collusie

Een rechter-commissaris schrijft aan de advocaat van de eiser dat een goede procesorde met zich meebrengt dat hij zich, ondanks de moeizame verhouding met zijn klant, op zo'n korte termijn niet mag onttrekken aan zijn zaak vóórdat een gepland getuigenverhoor heeft plaatsgehad. Op de dag van het getuigenverhoor komen de advocaat, de eiser noch de getuigen opdagen.

A) de rechter commissaris schorst de zitting en spreekt de advocaat later ernstig toe. Die krijgt een waarschuwing wegens verstoring van de procesorde en minachting voor de rechtbank. Een nieuwe datum voor het getuigenverhoor wordt vastgesteld.

B) de rechter-commissaris die het getuigenverhoor moest leiden constateert dat alleen de wederpartij is komen opdagen en sluit de zitting zonder te controleren waarom de andere partij niet is verschenen. De rechter in de hoofdzaak doet

vervolgens in het voordeel van de wel verschenen gedaagde uitspraak, waarna de gedupeerde krijgt te horen dat hij zich voor klachten over deze gang van zaken maar tot de plaatselijke Deken dient te wenden.

10 Ons kent ons

Een in de proceskosten veroordeelde procespartij heeft zijn wederpartij in een civiele procedure betrap op meened en doet aangifte. De advocaat van die wederpartij (een oud-Deken) is bereid om de kostenveroordeling voor eigen rekening te nemen op voorwaarde dat de aangifte wordt ingetrokken. Hoewel op de website van het OM te lezen valt dat een slachtoffer van een misdrijf een eenmaal gedane aangifte helemaal niet ongedaan maken of kan intrekken, heeft de advocaat van de wederpartij blijkbaar goede contacten in het paleis van justitie. De aangifte wordt enige tijd later wegens een ontbrekend belang van het slachtoffer voor verdere vervolging formeel geseponneerd.

A) juist **B)** onjuist

Bonusvraag professionaliteit (20 punten)

De magistratuur (en advocatuur) willen ondanks regelmatige blunders graag gezien en vergeleken worden met andere professionele en betrouwbare organisaties inclusief ISO normering. Maar als elders – bijvoorbeeld in de luchtvaart – op dezelfde wijze met dezelfde marges, op dezelfde schaal en met dezelfde nonchalance omgesprongen zou worden met regels, feiten, gebeurtenissen, procedures, gedrag, sancties en kwaliteitseisen als in de rechtspraak, zou men iedere dag het 8 uur journaal halen.

Juiste antwoorden: 1B, 2A,3A 4B 5B 6B 7B 8B 9B 10A = 100 punten

Score 100 -80 : u weet precies hoe het werkt, u kijkt dwars door de façades heen; ze hoeven u niets meer wijs te maken. (u heeft de bonusvraag ook helemaal niet nodig)

Score 80 – 60 : u bent aardig op de hoogte, snapt heel goed dat de juristerij ondanks al die windowdressing niet erg betrouwbaar is maar sommige dingen hield zelfs u niet voor mogelijk;

Score 60 – 40 : u weet heus wel dat er wel eens iets fout gaat, maar u heeft nog nooit met de rechtspraak te maken gehad en tijd noch belangstelling om het

allemaal te volgen.

Score 40 – 20 : sommige dingen wilt u liever niet weten. Daarom kijkt u alleen naar het NOS Journaal, Buitenhof en leest u de NRC/Volkskrant en.... Met al die D66 rechters zal het natuurlijk ook niet zo erg zijn.

Score 20 – 0 : u lijkt Rob Jetten wel! U weet niet zoveel en ze kunnen u van alles wijsmaken. Of u bevindt zich beroepsmatig in een positie dat u geen kritiek op de rechtspraak kunt aanhoren of mag uiten.

Toegift (geen vraag): Ook rechters kun je van alles wijsmaken

Een lokale VIP-meneer hield in een alimentatieprocedure jaren achtereen, onder andere onder ede, met succes vol dat hij niet samenwoonde en geen affectieve relatie had met een gescheiden vrouw (die daardoor dus alimentatie bleef ontvangen). Voor het laatst hield de VIP-meneer dit nog vol in 2018 tegenover de raadheren van het gerechtshof in Den Bosch hoewel hij in 2017 al met die vrouw getrouwd was!